

Kovács Tamás

SZÉLJEGYZET EGY KANYARGÓS NŐI ÉLETÚTHOZ

– EGY BELÜGYI MEGBÍZÁS NYOMÁBAN –

Tanár Úr, kedves Zoltán!

Nem tudom, mikortól ismerjük is egymást úgymond „hivatalosan”. De emlékeim szerint még ez is a „Hegyen” – igen, így, nagy h-val – történt. Vagyis ennek is immár jó 10 éve. Bár sosem tanítottál, de sokat olvastam Tőled. Sosem dolgoztunk egy tanteremben, de mindig jókat tudtunk beszélgetni egy-egy kávézás alkalmával. Te jogász vagy, én történész. Téged érdekel a történelem, engem pedig a jogtörténet. Az alábbi – fogalmazzunk így – esettanulmányt pedig itt és most Neked ajánlom, azzal az örök érvényű francia mondással, hogy Cherchez la femme...

A különböző titkosszolgálatok működésének egyik alapja a rendelkezésükre álló humán erőforrás, annak megfelelő kiválasztása, illetve reális és teljesíthető feladattal való ellátása. Az elmúlt évtizedek szakirodalmában is egyre több cikk és tanulmány foglalkozott a hivatásos állomány megfelelő kiválasztásával, illetve hogy egyáltalán milyen szakmai-pszichés és erkölcsi feltételeknek kell(ene) megfelelnie annak, akit valamely nemzetbiztonsági szolgálat alkalmaz.¹ Ugyanakkor az állam-, illetve nemzetbiztonsági szervek munkájában szintén fontosak a társadalmi kapcsolatok (vagy korábban a társadalmi megbízottak), illetve az általában közkeletűen – vagyis tévesen... – „ügynököknek” nevezettek kiválasztásáról már kevesebbet olvashatunk. Az 1945 utáni magyar erőszakszervezetek történetéről is lassan már könyvtárnyi szakkönyv és számtalan tanulmány látott napvilágot. Azonban, ha tematikájukat nézzük ezen munkáknak, akkor magáról a szervezetről, szervezetekről, általános működésükről, avagy éppen híres-hírhedt vezetőikről szólnak. Ugyanakkor tudjuk, hogy mindig és minden titkosszolgálat munkája elképzelhetetlen volt/lett volna

¹ ZALAI 2009.

hálózat, hálózati emberek nélkül. Magyarországon is sok pletyka van arról a mai napig, illetve számos él arról, hogy ki volt, illetve ki nem volt hálózati személy, vagyis közkeletűen fogalmazva: ügynök. A 2003. évi III. törvény 1. §-a értelmében: „5. *hálózati személy*: az a személy, aki az e törvény hatálya alá tartozó iratokat keletkeztető szervezetek számára titokban, fedéssel és fedőnévvel jelentést adott, vagy ilyen jellegű beszerzési nyilatkozatot írt alá, vagy ilyen tevékenységért előnyben részesült”. Ugyanakkor tény, hogy a „B”, illetve „Bt”, vagyis az úgynevezett beszerzési dossziék döntő részét megsemmisítették az idők folyamán, de az úgynevezett „M” jelzésű munkadossziék közül is számos elégett vagy eltűnt az idők folyamán.

A következőkben vizsgált esetben azonban a hálózati személy mind Bt, mind pedig M dossziéja megmaradt. A dokumentumok ugyan egy diktatúra időszakában íródtak, s a keletkeztető szervet is a „Párt” irányította, de a hálózati személy önmagában is érdekes személyiség, történetéből pedig többféle következtetés is levonható.

Az eset főszereplője Sándor Gizella. A név talán nem mond sokat a legtöbb embernek napjainkban. Talán még a 30-as és 40-es években sem volt közismert. Még akkor sem, ha hozzáteszem, hogy Sándor Gizella férje 1937-től Hain Péter volt, a korabeli Budapesti Rendőr-főkapitányság egyik vezető detektívje, egyben a Harmadik Birodalom egyik budapesti hírszerzője, akkor talán rögtön izgalmasabbá válik Sándor Gizella személye és még inkább személyisége. Így már közelebb kerülünk annak a kérdésnek a megválaszolásához, hogy vajon az 1945 utáni magyar titkosszolgálatok miért is mutattak a kezdetektől fogva különös érdeklődést Sándor Gizella, Hain Péterné iránt (is). Mielőtt azonban 1945 utáni történetére rátérnénk, érdemes elidőzni pár mondat erejéig magánál a Sándor családnál is, illetve hogy Sándor Gizella milyen körülmények között ismerkedett is meg későbbi férjével, a már említett Hain Péterrel.

Sándor Kálmán újságíró Gizella nevű leánya 1915. március 9-én született a németországi Paderbornban (Észak-Rajna-Vesztfália). Az erősen baloldali érzelmű apa ugyanis 1920-ban kénytelen volt elhagyni Magyarországot, Hollandiába emigrált. Családja azonban csak négy év múlva követte őt. Így Sándor Gizella iskoláit Magyarországon, Hollandiában, majd az USA-ban végezte, mivel a család 1928-ban áttelepült az amerikai kontinensre. Időközben azonban a családfő és az anya viszonya megromlott, aminek végül válás lett a vége. Sándor Kálmán az Egyesült Államokban maradt, s egészen 1954-ben bekövetkezett haláláig New Yorkban élt. A család többi tagja, így egykori felesége és lánya visszatért Európába, sőt Sándor Gizella 1933-ban már egyértelműen Magyarországon képzelte el a jövőjét. A családból hozott erőteljes baloldali – sőt már-már inkább kommunistának mondható – világlátás erősen élt a fiatal lányban. Így nem meglepő, hogy Magyarországon is elsősorban a hasonló gondolkodású emberek társaságát kereste. Természetesen a korabeli Budapest

élénk kávéházi és társasági életében Sándor Gizella csakhamar megtalálta a neki tetsző asztaltársaságot is. 1934 márciusában azonban ezt a társaságot valaki feljelentette, s egy rendőrségi razzia után mindenkit bevittek a Budapesti Rendőr-főkapitányságra. Nyilván maga a szituáció is egyszerre volt meglepő és félelmetes a fiatal lánynak. A Főkapitányságon az egyik kihallgatója azonban nem más volt, mint Hain Péter rendőrtanácsos, a kommunista ügyek egyik ismert és elismert specialistája. Azt, hogy pontosan mi történt a kihallgatás vagy kihallgatások alkalmával, iratok hiányában nehéz, sőt ma már lehetetlen még csak megközelítően is rekonstruálni. Abban azonban minden későbbi tanúvallomás és memoár egybevágh, hogy a lány sértetlenül és mindenféle joghátrány nélkül hagyta el a Főkapitányság épületét. Erősen élhetünk a gyanúperrel – s ezt pár, a második világháború után tett vallomás is megerősíti –, hogy Sándor Gizella a rendőrség hálózati embere lett, s elsősorban megfigyelésre alkalmazták. A sporadikus források szerint mind Hetényi Imrének, mind pedig dr. Sombor-Schweinitzer Józsefnek jelentett.²

A történet azonban nem sokkal később, mondhatni, romantikus fordulatot vett, ugyanis Hain és Sándor Gizella kapcsolata egyre jobban elmélyült. Apró momentumként is értelmezhetnénk, hogy 1935-ben Hain Péter segítette útlevélkérelmének pozitív elbírálásában, de ennél biztosan többről volt szó. Ugyanis a kapcsolat kiteljesedése is szintén az 1935-ös évhez köthető. Ezen esztendőől datálható, hogy Hain Péter és Sándor Gizella együtt éltek, bár a nős Hain ekkor még hivatalosan nem vált el a feleségétől. Ez természetesen – már csak a kor normái miatt is – nem maradhatott sokáig így, s végül Hain elvált a nőtől. Nem sokkal a válópert követően Sándor Gizella és a rendőrtanácsos kimondták egymásnak a boldogító igent.

Bár jelen tanulmány nem Hain Péter rendőri pályafutását, illetve tevékenységének bemutatását tűzte ki célul, a történet megértéséhez szükséges megismerkednünk életútjának néhány fontosabb állomásával. Hain Péter 1918-tól dolgozott a Budapesti Rendőr-főkapitányság bünyügyi osztályán, 1919 után az úgynevezett kommunista ügyekre specializálódott. A 20-as években egyik vezetője és kulcsfigurája a magyar rendőrségnek, számos fontos rendőri műveletben vett részt. A teljesség igénye nélkül részese volt a Magyar Kommunista Párt berlini irodájában történt „titkos házkutatásnak”, amely során a rendőrség megszerezte a párt tagnévsorát, vagy éppen Rákosi Mátyás és Vas Zoltán elfogásának 1925-ben. A 30-as évek végétől azonban fokozatosan kiszorult a rendőrség *de facto* irányítói közül a már korábban említett „túlzottan jó” német kapcsolata miatt. Az 1944. március 19-ei német megszállást követően néhány hónapig, illetve az 1944. október

² BOÉR 2014.

15-ei nyilas hatalomátvételt követően ő volt az Állambiztonsági Rendészet vezetője.³ Magának a szervezetnek a létrehozása is Hain egyik ötlete volt, amelyet a bevonuló német rendészeti és biztonsági szervek egyes vezetői is támogattak. Így nem csoda, hogy a világháborút követően rá is népbírósi eljárás várt, amelynek végén halálra ítélték és 1946. június 27-én kivégezték.⁴

Szempontunkból most fontosabb, hogy feleségét is népbírósi eljárás alá vonták, illetve számos perben tanúként kihallgatták. Nyilvánvaló, hogy Hain Péterné Sándor Gizella sok mindenkit ismert, számos emberrel találkozott, de ebből nem következett az, hogy minden esetben érdemi terhelő vallomást tudott volna tenni. A végső elmarasztaló ítélet azonban csak 1953-ban (!) született meg ellene. Eszerint az elítélt személyt a nyilas hatalom megszervezésében nyújtott segítség háborús bűntettében találta bűnösnek a bíróság. A vádirat és így az ítélet egyik alapját az a tény adta, hogy a nyilas hatalomátvétel előtti éjszakán Kovarcz Emil felesége és lánya, Kemény Gáborné Fiala Éva, valamint két pontosan nem beazonosítható személyazonosságú SS- és/vagy SD-tiszt Hainék lakásán aludt. Tudható, hogy a Hain család rendszeres visszajáró vendége és jó barátja volt Franz Josef Huber SS-Brigadeführer und Generalmajor der Polizei (azaz rendőrségi vezérőrnagy) is. A másik tényező pedig férje tevékenysége volt, pontosabban, hogy ő maga is segítette Hain Pétert a munkájában, illetve tudott Hain német- és nyilasbarát tevékenységéről. Utóbbit Sándor Gizella természetesen alapvetően tagadta, bár ezt akkor nem nagyon hitték el neki...

Vélelmezhető, hogy letartóztatásukat, majd 1945. októberi hazaszállításukat követően már csak hivatalos alkalmakkor találkozhatott egymással a házaspár. 1945 után Sándor Gizellát hol vizsgálati fogságban (Mosonyi utcai toloncház), hol a kistarcsai internálótáborban, hol pedig Márianosztrán tartották fogva.⁵ Itt 1951-ben és 1952-ben is több alkalommal írtak róla jellemzést. Ezekben azonban nem éppen pozitív kép rajzolódott ki Hain Péterné, született Sándor Gizelláról. Bár elismerték kétségtelenül meglévő műveltségét és intelligenciáját, ugyanakkor az is vitathatatlan, hogy ezekbe a jelentésekbe és jellemzésekbe bele kell (vagy csak lehet?) számítani egyfajta *ab ovo* negatív alapállást az eljáró hatóságtól. Ugyanakkor, ha megnézzük Sándor Gizella életének egyes váltásait, akkor talán nem mindegyik, a jelentésekben leírt negatív jelző mondható feltétlenül túlzónak.

Sándor Gizella 1955. április 9-én szabadult volna, de előtte Győrbe szállították, ahol is találkozott a Győr-Moson-Sopron megyei Rendőr-főkapitányság Vizsgálati Főosztályának vezetőjével, Németh József áv. főhadnaggyal. Németh több szem-

³ KOVÁCS 2019.

⁴ KOVÁCS 2019.

⁵ Kistarcsán kb. 300 női foglyot is őriztek, Hain Péterné mellett itt volt fogságban Lutz Gizella (Szálasi Ferenc özvegye) és Ischl Gizella (Hubay Kálmán özvegye) is. Részletesen lásd PÁL 2010.

pontból is fontos lett az életében. Egyrészt ő szervezte be, mint „Semsei Andrea” fn. ügynök. Másrészt Németh sem tudott ellenállni a vélelmezhetően nemcsak ravasz, hanem vonzó nőnek: „Semsei Andrea fn. ügynök beszerzése után vele szexuális kapcsolatot épített ki, és figyelmeztetés ellenére sem volt hajlandó az ügynökkel a kapcsolatot megszakítani.”⁶ Némethet 1956. év elején elküldték az ÁVH-tól, majd kizárták a Magyar Dolgozók Pártjából is, de feleségétől is el kellett válnia.⁷ Ugyanakkor Sándor Gizella 1956. június 23-án házasságot kötött Liebner Sándor segédmunkással, vélelmezhetően azért, hogy „megszabaduljon” a Hain névtől.

Szerencsénkre Sándor Gizella beszerzési dossziéja megmaradt, Bt-589 számon, innen ismert a fedőneve is: „Semsei Andrea”. Szintén ebben a dossziében olvasható egy 1956. december 21-én kelt összefoglaló jelentés, amely szerint Hainné – Sándor – „Semsei Andreát”

1945-ben a felszabadulás után őrizetbe vették. 1955. április 9-én szabadul, 10 évet töltött börtönben. A kistarcsai, márianosztrai büntetőintézetekben töltötte büntetését. 1948-tól szabadulásáig mint fogdahálózat működött. 1955. áprilisában, közvetlen szabadulása előtt Győrbe szállítottuk. Itt ismét beszervezte őt Németh József volt av. fhdgy. a Győr-Sopron megyei Vizsgálati Főosztály vezetője.⁸

1948 óta dolgozik mint ügynök, több konkrét ügy feldolgozásában lett foglalkoztatva. Eredményes munkája következtében több személy őrizetbe is került. Úgy személyi tulajdonságai, mint hírszerző lehetőségei képessé teszik őt arra, hogy Ausztriában, de elsősorban Nyugat-Németországban mint telepített ügynök hírszerző munkát végezzen.⁹

Ez a pár mondat rávilágít a lényegre: Hain Péterné Sándor Gizella a „fordulat éve” után a magyar állambiztonság szolgálatában állt. Beszerzésének körülményei nem ismertek, de nyilván jól működhetett a pszichés ráhatás az ekkor már özvegy nő esetében is. Érdeemes megjegyezni, hogy Hain Péterné 1956 őszén, illetve telén is aktív volt, rendszeresen jelentett az ismeretségi körébe tartozó emberekről. Ha feltételezzük, hogy a jelentések szerzője pontosan idézett, jelentett, akkor igen érdekes – szinte naivnak – mondható képet kapunk arról, hogy 1956 decemberében néhányan mit gondoltak a világ folyásáról. Ugyanakkor Demény Pál¹⁰ december

⁶ BOÉR 2014.

⁷ Sándor Gizella nem engedte el szeretője kezét, hanem mint társát magával vitte Ausztriába, igaz, immár „Győri” fn. hálózati személyként.

⁸ ABTL Mt 474 „Semsei Andrea” 7.

⁹ ABTL Mt 474 „Semsei Andrea” 6.

¹⁰ Demény Pál (Budapest, 1901. augusztus 29. – Budapest, 1991. január 14.) mérnök, magyar kommunista politikus. Az ún. hazai kommunista mozgalom vezető figurája, a második világhorú alatt ellenálló,

elején azon csodálkozott, hogy Hain Péterné Sándor Gizella még nem, avagy még mindig nem hagyta el Magyarországot... Ellenben Remenyik Zsigmond¹¹ – legalábbis a jelentés szerint – elítélte mindazokat, akik disszidáltak.

De hogy is jellemezték Sándor Gizellát a korabeli állambiztonsági iratokban?

„Semsei Andrea” középtermetű, világos szőke hajú, nyúlt arcú, izmos, szikár termetű nő. Életkorának megfelelő kinézésű – 45 éves. Elegánsan öltözködik. Több külföldi nyelvet – német, angol, francia stb. – perfekt beszél. Bátor, leleményes, igen jó kombinatív képességgel rendelkezik. Egyes ügyekben önállóan tud dönteni és határozni. A bennünket érdeklő személyek körében hamar feltalálja magát. A cél érdekében bárkivel, bármilyen módon és erkölcsi gátlás nélkül ismeretséget tud kötni.”¹²

Vajon miért vált oly fontossá 1956 decemberében, hogy ilyen összefoglalót írjanak tanulmányunk főhősnőjéről? A válasz többrétű. Egyrészt 1956-ban a külföldre telepített magyar hírszerzők szinte kivétel nélkül dekonspirálódtak. Egyértelmű volt, hogy új emberekkel egy új hálózatot kell kiépíteni. Természetesen komoly kérdés volt, hogy kiket telepítsen ki a magyar állambiztonság. Kik lehetnek alkalmasak erre a feladatra? Illetve pontosan milyen feladatokra/feladatokkal bízzák meg ezeket az embereket? Ezen kérdésekre adott – személyében – egyfajta választ Hain Péterné, született Sándor Gizella. Közismert volt néhai férjének a kapcsolatrendszere, amelynek egy jelentékeny része a szó szoros és átvitt értelmében is túlélte a háborút. Mi több: sokan közülük ekkorra teljesen beilleszkedtek a Német Szövetségi Köztársaság társadalmi rendszerébe, s már nem kellett tartaniuk semmilyen számonkéréstől... Csak példaként hozzuk fel, hogy dr. Edmund Veessenmayert, a Harmadik Birodalom egykori budapesti nagykövetét és teljhatalmú magyarországi megbízottját már 1951-ben szabadlábra helyezték (eredendően 1949-ben 20 év börtönre ítélték az úgynevezett Wilhelmstrasse-perben), s lett egyre sikeresebb üzletember. S ne feledjük, maga Sándor – „Semsei” is többször megpendítette, hogy szívesen disszidálna...¹³

Vagyis az újjászerveződő magyar állambiztonság vezetőinek részéről is logikus döntés volt, miszerint Hain Péterné Sándor Gizellát immár külföldön kívánják foglalkoztatni:

Rákosi Mátyás egyik legnagyobb ellenlábasa. Deményt 1945-ben Rákosi utasítására tartóztatták le, koncepciók perében elítélték, 1956. október 15-én szabadult.

¹¹ Remenyik Zsigmond László (Dormánd, 1900. július 19. – Budapest, 1962. december 30.) magyar író.

¹² ABTL Mt 474 „Semsei Andrea” 7.

¹³ B O É R 2014.

Nyugatra telepítését e hónapban kívánjuk végrehajtani. Az osztrák határra mi vinnénk őt le. Innen átmenne Ausztriába. Ausztriából egyenesen Möllendorf nyugatnémet tőkés segítségével továbbutazik Nyugat-Németországba. Telepítése esetén itthoni hozzátartozóit támogatni nem kell. Az ügynök eddigi munkája folyamán nem dekonspirálódott.¹⁴

Érdemes azonban azon is elgondolkozni, hogy a hidegháború ezen vészterhes időszakában vajon „csak” a magyar állambiztonsági szervek találták ki ezt a műveletet, vagy esetleg a szovjet szervek/tanácsadók is sugalmazták. Erre vonatkozóan azonban sajnos nem rendelkezünk semmilyen forrással. Nem elhanyagolható tényező az sem, hogy hivatalosan 1956-ban jött létre a Bundesnachrichtendienst is.

A „szigorúan titkos” minősítésű megbízás részletesen leírja, hogy „Semsei Andreat” hogyan, mikor és milyen céllal telepítik „Nyugatra”. Egyértelműen kiderül a megbízásból az is, hogy a fő feladat a Gehlen-szervezetbe való beépülés.¹⁵ Ne feledjük, a Német Szövetségi Köztársaság 1955-ben csatlakozott a NATO-hoz, illetve a szuezi válság is még éppen hogy csak a végéhez közeledett '56 decemberében.

A Magyar Népköztársaság Belügyminisztériuma Önt eddigi eredményes munkája alapján jó hazafinak ismerte meg. Munkájával nagy segítséget nyújtott állambiztonsági szerveinknek, és hazafias kötelességéhez híven erősítette népi államunkat.

Ennek alapján egy megtisztelő feladatot bízunk Önre. Feladatának lényege a következő:

Segítségünkkel utazzék illegálisan ki Ausztrián keresztül Nyugat-Németországba. Úgy Ausztriában, mint Nyugat-Németországban használja ki azon kapcsolatainak segítségét, akiken keresztül megfelelő egzisztenciát tud magának teremteni, és ezt felhasználva épüljön be az imperialista hírszerző szervezetbe, így elsősorban a nyugatnémet Gehlen szervezetbe.

Feladatát az Ön által kidolgozott és közösen átbeszélt legenda alapján hajtsa végre.

Magatartása:

Készüljön fel arra, hogy az ellenséges hírszerzés és elhárító szervek minden lépését figyelemmel kísérhetik. Óvakodjon a provokációtól, és a legmegbízhatóbb barátainak se mondjon el bizalmas jellegű dolgokat. Éljen azzal a lehetőséggel, melyet volt férjének neve számára biztosít.

¹⁴ ABTL Mt. 474 „Semsei Andrea” 8.

¹⁵ A Reinhard Gehlen (1902. április 3. – 1979. június 8.) német hírszerző tisztből elnevezett hírszerző hálózat, amely Kelet-Európában, de főképpen a Szovjetunió területén épült ki. Hivatalosan 1946 júniusában amerikai támogatással jött létre, de nyilván épített a második világháború alatt kiépült hálózatra. Sokan az „Organization Gehlen”-t tekintik az 1956-ban létrejött Bundesnachrichtendienst elődjének.

Amennyiben az osztrák vagy nyugatnémet rendőrség Önt kihallgatná, mindent a valóságnak megfelelően mondjon el, kivéve a belügyi szervekkel való bizalmas kapcsolatát. Szökésének okaként az Ön által kidolgozott és közösen átbeszélt legendát mondja el.

Kijutása után megbízottunk útján felvesszük Önnel a kapcsolatot, ezért köteles a kapcsolat felvételét minden hó 25-én délután 14 órakor – az első alkalommal 1957. március 25-én – Kelet-Berlinben a Budapest étterem előtt megjelenni. A biztosított találkozó másnap ugyanott és abban az időben. Megbízottunk az alábbi jelszóval fogja Önnel felvenni a kapcsolatot:

Jelszó: Mondja, Ön nem Hollandiában járt iskolába?

Válasz: Nem kérem, én Berlinben végeztem.

A kapcsolat felvételéig semmiféle írásos anyagot nem készíthet és a találkozóra ilyet nem vihet magával. A kapcsolat felvétele után pedig megbízottunk utasítása szerint járjon el. A találkozóra való menet közben végezzen önellenőrzést, és ha figyelést észlel, a találkozóra nem mehet el.

Csak azzal a személlyel állhat szóba, aki a fenti jelszó pontos alkalmazásával közeledik Önhöz. Ha más személyek a magyar hírszerzés nevében provokálnák, köteles arról jelentést tenni az illetékes hatóságoknál. Arra az esetre, ha más idegen országba kerül, és nem tud elmenni a megadott találkozási helyre, egy levelezőcímet adunk Önnek, amelyben közölheti hollétét és a találkozó új helyét. Ebben az esetben nyílt képeslapon írjon néhány üdvözlő sort az alábbi címre:

Angyal István, Bp., VI., Rudas László u. 27. fszt.

A lapot abban a városban adja postára, amelyben tartózkodik, és a levelezőlap ugyanannak a városnak valamely részét ábrázolja. Ebben az esetben – ugyancsak minden hó 25-én 14 órakor – a képeslapon lévő objektum (kórház, iskola, templom, városháza) főbejárata lesz a találkozó helye.

Bár feladatát hazafias alapon önként vállalta, mégis azok végrehajtása esetére az alábbiakat biztosítjuk Önnek:

1. Biztosítjuk, hogy bármikor visszatérhessen hazájába. Ez esetben gondtalan életet biztosítunk itt.

2. Kérése alapján Németh családja részére havi 800–1000 Ft-ot biztosítunk, és gondoskodunk arról, hogy ne maradjon állás nélkül.

Fenti feladatot megértettem, tudomásul veszem, és végrehajtását önként vállalom.

Budapest, 1956. december 23.

Hain Péterné [s. k. aláírás]¹⁶

¹⁶ ABTL Mt 474 „Semsei Andrea” 9.

Dömény József rendőr alezredes 1956. december 29-én kelt jelentése szerint „Semsei Andreák” három nappal korábban, 1956. december 26-án Mosonszentjános községnél este átlépték az osztrák–magyar határt. Vélelmezhetően az új esztendő első napjait már az osztrák fővárosban töltötték.

A fentiek alapján azt is gondolhatnánk, hogy a magyar hírszerzésnek ez egy sikeres akciója volt: a megfelelő személyt, a megfelelő időben a megfelelő feladattal sikeresen külföldre telepítették. Az élet azonban inkább azt igazolta, hogy Sándor Gizella eszköznek tekintette a magyar államvédelmet/hírszerzést, amelynek segítségével külföldre távozhat, s mi több: még támaszthat is – például Németh, alias „Győri” fn. hálózati személy kapcsán – néhány feltételt, vagy kisebb-nagyobb összegeket kérhet kint tartózkodása alatt. Nagyon hamar kiderült azonban, hogy „Semsei” nem tudja, esetleg nem is akarja elvégezni a rábízott munkát. Természetesen Magyarországra való hazatérése fel sem merült... Sőt, a 60-as évek elejéig sokkal inkább provokációs céllal kereste a kapcsolatot a magyar szervekkel, mintsem bármilyen apró információt is átadjon. A „Semsei”-ügyet lényegében 1963-ban lezárták, de szerencsére sem a beszerzési, sem pedig a munkadossziéját nem semmisítették meg.

BIBLIOGRÁFIA

- BOÉR Zoltán (2014): Aki a magyar Gestapo-vezér felesége (is) volt... *Betekintő*, 8(1). Online: https://betekinto.hu/hu/2014_1_boer
- KOVÁCS Tamás (2019): Hain Péter rendőrsége: Adalékok az Állambiztonsági Rendészet működéséhez 1944–1945-ben. In GECSÉNYI Lajos – FAZEKAS Csaba (szerk.): *Tanulmányok a magyarországi zsidóság történetéből*. Budapest: Milton Friedman Egyetem, 164–174.
- PÁL Zoltán (2010): Internálások Magyarországon (1945–1953). *Kommentár*, 5(2), 61–74. Online: <http://kommentar.info.hu/uploads/2010/2/1587114561.pdf>
- ZALAI Noémi (2009): A nemzetbiztonsági szolgálatok állományának kiválasztásával kapcsolatos kérdések, *Szakmai Szemle*, 7(1), 161–169.

Levéltári források

- ABTL Mt 474 „Semsei Andrea”
Bt. – 589 „Semsei Andrea”